

SVAKA OZBILJNA OZLJEDA JE FRUSTRIRAJUĆA ZA SPORTAŠA

U uvodenju personalizirane medicine u Svetoj Katarini idemo brže i od najvećih europskih centara

EDUARD ROD Novi liječnik hrvatske nogometne reprezentacije

DRAŽEN ANTOLIĆ

Eduard Rod najnoviji je čovjek u liječničkoj ekipi hrvatske nogometne reprezentacije, ali s bogatim stažem u tom sportu jer se od 2002. godine brine se za zdravlje igrača Slavena Belupa. Koprivničanin, zaposlen u Specijalnoj bolnici Sv. Katarina u Bračku pokraj Zaboka, svojevrstni je nasljednik profesora Borisa Nemeca. Injegov je dakako, prvi dodir s nogometom bio s loptom na terenu...

- Kao igrač igrao sam za sve

mlade uzraste Slavena Belupa. Tijekom studija prestao sam se baviti nogometom da bih ponovno započeo nakon završetkom studiranja u Lokomotivi iz Koprivnice. U to vrijeme klub je bio u 3. HNL te je i preimenovan u NK Koprivnica. Jedna od zanimljivosti je da sam tada bio istovremeno igrač i klupski liječnik. Prestao sam s aktivnim igranjem zbog nekoliko uzastopnih ozljeda - kazao nam je Rod koji je već surađivao sa Zlatkom Dalićem.

Kakva su mu iskustva rada s izbornikom iz vremena dok je bio

Svi naši sportaši izrazito su talentirani i očekujem još puno uspjeha. Nogometna reprezentacija je među najboljima na svijetu i možemo se nadati velikim dostignućima

trener Slavena Belupa?

- U nogometu sam kao liječnik od završetka studija 1995. godine i upoznao sam mnoge izvrsne ljude koji svoj posao rade s ljubavlju. Jedan od njih je i izbornik Zlatko Dalić koji je zajedno s našim sjajnim reprezentativcima pokazao kako doći do vrha svijeta i kako se za hrvatske interese bori srcem. Velika je to inspiracija mladima.

Možete li se prisjetiti koje anegdote koju ste u tom periodu doživjeli radeći s Dalićem?

- Suradnja je uvijek bila profesionalna i korektna. Zlatko Dalić

jedan je od trenera koji uvažava mišljenje zdravstvene struke i za sve vezano uz suradnju mogu reći samo riječi hvale.

Poziv Nemecu

Svojedobno vam je profesor Boris Nemeć bio mentor u Lovranu, sada ste na neki način njegov nasljednik u reprezentaciji. Jeste li ga pitali za kakav savjet vezan za rad s nogometnim zvijezdama?

- Prof. Boris Nemeć je sjajna osoba i izvrstan stručnjak, i bez obzira na njegov odlazak neću

oklijevati nazvati ga bude li za to potrebe.

Koliko ste dosad poznali nogometne reprezentativce? Imali li netko koga posebno dobro znate?

- Upoznao sam ih sve i uistinu ne se radi samo o vrhunskim igračima, nego i o iznimno dragim osobama koji konstantno svjedoče zajedništvo koje impresionira.

Od starosjediteља liječnici reprezentacije su Saša Janković i Zoran Bahtijarević. Kakva imate iskustva u suradnji s njima? Tko će od vas trojice biti glavni? Tko će imati zadatak da bude na stalnoj liniji s igračima?

- Suradnja s kolegama je izvršna, međusobno se nadopunjavamo, a naš zadatak je učiniti sve da najbolja moguća medicinska skrb bude dostupna našim reprezentativcima. Uistinu nitko od nas se mimo toga ne bavi ničim drugim, pogotovo ne kadrovskim križalj-kama za koje nismo ni nadležni.

Jeste li kao navijač znali ići na utakmice hrvatske reprezentacije?

- Volim sport i kad god mogu pratim utakmice svih hrvatskih reprezentacija.

Kako biste opisali ono što je Hrvatska napravili u Rusiji i što očekujete dalje od reprezentacije?

- Plasiravši se u finale Svjetskog prvenstva, hrvatska reprezentacija ostvarila je povijesni nogometni uspjeh, ali pravi značaj su stvoreno zajedništvo i nacionalni ponos čemu su svjedočili dočeci našim nogometasima. Svi naši sportaši izrazito su talentirani i očekujem još puno uspjeha. Hrvatska nogometna reprezentacija je među nekoliko najboljih na svijetu i s pravom se možemo nadati velikim dostignućima.

Dugo ste liječnik u nogometu, u Slavenu Belupu od 2002. godine, kakav odnos stvarate s igračima, strogo profesionalan ili prijateljski?

- U svom radu pokušavam biti maksimalno profesionalan i stalno dostupan igračima, a profes-

UPISOM NA MEDICINU ODGODIO SAM JNA Ortopedija povezuje medicinu s moje dvije ljubavi: sportom i fizikom

U srednjoj školi bili ste matematičar, pa zašto ste i kako upisali medicinu?

- Iako je moj otac bio liječnik, a ja sam odmalena bio u ambulanzama, mene su više zanimala matematika i fizika. Na medicinu sam završio jer je u to vrijeme upis na medicinski fakultet odgađao služenje JNA. Iako sam je zapravo upisao slučajno, medicina mi se počela sviđati nakon treće godine studija, kad sam počeo raditi s pacijentima i to mi je postala velika ljubav.

Zbog čega baš ortopedija?
 - Čim sam završio medicinu, znao sam da ću se baviti ortopedijom. To je struka koja povezuje medicinu s moje dvije ljubavi: sportom i fizikom.

Trajne posljedice

Uže područje interesa su vam operacijska liječenja sportskih i degenerativnih oštećenja lokomotornog sustava, artroskopija koljena, ramena, kuka i gležnja te endoprotetika kuka, koljena i ramena. Je li danas u sportu više ili manje takvih ozljeda?

- Rani početak bavljenja sportom te opterećenja koje trpe tijela sportaša razlog su velikog broja ozljeda. Iako se puno toga ulaže u prevenciju sportskih ozljeda, nažalost, broj ozljeda je i dalje značajan.

Koja je najteža ozljeda sportaša s kojom ste se susreli?

- Teško mi je odgovoriti na to pitanje. Svaka sportska ozljeda ima svoje specifičnosti. Često i naizgled manje ozljede nepravilno liječene mogu ostaviti trajne posljedice i utjecati na sportsku karijeru sportaša.

Situacije opasne po život

Današnji sportaši svjesni su važnosti čuvanja zdravlja i odnosa prema tijelu. Svaka sportska ekipa ima svoju hijerarhiju

Kako se kao liječnik postavljate prema igraču koji želi igrati, nekad i taji ozljedu, iako vidite da nije potpuno zdrav? Zažmirite li da zaigra ili inzistirate da ne može na teren? Možete li ponuditi koji takva primjer?

- Na svu sreću, takve odluke su izrazito rijetke. Današnji sportaši svjesni su važnosti čuvanja zdravlja i odnosa prema tijelu. Svaka sportska ekipa ima svoju hijerarhiju. Završnu odluku donosi trener nakon savjetovanja sa liječnikom i nakon razgovora s igračem. Moj zadatak kao sportskog liječnika je da se brinem za zdravlje sportaša te da preveniram, dijagnosticiram i liječim ozljede na najbolji mogući način. U slučaju mogućnosti trajnog oštećenja ili po život opasne situacije usprotivio bih se igranju igrača koliko je god to u mojoj moći.

Doktor Rod kaže da je medicinu upisao slučajno, ali mu se kasnije sviđela

SRDAN VRANČIĆ / HANZA MEDIA

onalan i kvalitetan rad dovode do povjerenja, a time i prijateljstva.

Koje ste najpoznatije sportaše dosad operirali?

- Specijalist ortoped sam od 2003. godine i operirao sam veliki broj sportaša iz različitih zemalja. Ne bih volio izdvajati nikoga posebno.

Posvećenost cilju

Radili ste i s rukometašicama Podravke, kakva je razlika raditi s nogometašima i rukometašicama?

- Liječio sam sportaše iz različitih sportova te sam bio ili sam liječnik više sportskih klubova. Svaka ozbiljna ozljeda je frustrirajuća za sportaša nevezano uz spol ili vrstu sporta. Ono što ih sve povezuje je njihova želja za što

Specijalist ortoped sam od 2003. i operirao sam veliki broj sportaša iz različitih zemalja. Ne bih volio izdvajati nikoga posebno

ranijim oporavkom i posvećenošću tom cilju.

Reprezentativci uglavnom igraju u inozemstvu, i mnogi liječnici su otišli van, vaš izbor je, međutim, Specijalna bolnica Sv. Katarina u Bračkom kraju Zaboka. Zašto?

- Zato što u Specijalnoj bolnici Sv. Katarina, koja je veliki međunarodni brand imam sve što bih mogao imati u jednom od velikih europskih centara. Dapače, što se tiče propulzivnosti u uvođenju novih postupaka, recimo, naprimjer, koncepta personalizirane medicine, mislim da idemo i brže od najvećih europskih centara. Osim stručne karijere u Specijalnoj

GENETIČKA DIJAGNOSTIKA KOD SPORTAŠA

Prevenција iznenadne srčane smrti u sportaša golemi je izazov u medicini

Gdje je hrvatska ortopedija u svjetskih razmjerima?

- Poznavajući dobro rad hrvatskih ortopeda, mogu reći da idemo uz bok s najboljima.

Kakvi se napreci mogu očekivati kod sportaša, ali i ljudi koji nisu profesionalni sportaši u oporavku, primjerice, hrskavice koljena. Mnogi nogometaši nakon karijere jedva hodaju koliko istroše koljeno?

Genetske mutacije

- U pravu ste, no zadnjih godina i u liječenju oštećenja hrskavičnog tkiva događaju se veliki pomaci, posebice ako pacijent dođe pravovremeno ili u ranijoj fazi oštećenja hrskavice. Rezultati naše nedavno objavljenije studije u časopisu 'Genes' sugeriraju da primjena autološkog mikrofragmentiranog masnog tkiva sa strömalmom vaskularnom frakcijom kod pacijenata s osteoartritisom dovodi do povećanja glikozaminoglikana u hijalinoj hrskavici što posljedično prati smanjenje boli te poboljšanje pokretljivosti promatranih pacijenata.

Specijalna bolnica Sveta Katarina i HNS najavili su da započnu primjenu nove genetičke dijagnostike kod sportaša. Radi se o genetičkom probiru rizične skupine nogometaša i nogometašica s ciljem utvrđivanja učestalosti u literaturi opisanih najčešćih genetskih mutacija koje mogu dovesti do iznenadne srčane smrti sportaša. Kako se to razvija i hoće li se uspjeti smanjiti smrtnost sportaša na terenu?

- Prevenција iznenadne srčane smrti u sportaša golemi je izazov u medicini. Ovim

bolnici Sv. Katarina, ostvarujem i svoju znanstveno-nastavnu karijeru jer bolnica je nastavna baza medicinskih fakulteta u Splitu, Rijeci i Osijeku, Sveučilišta Sjever te Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Za manje od dva mjeseca u suradnji s vodećom američkom bolnicom Mayo Clinic organiziramo najznačajniji ovogodišnji događaj iz područja personalizirane medicine u čijem radu sudjeluje čak četvero dobitnika Nobelove nagrade.

Rad sa srcem

Živate u Koprivnici, a osim u Zaboku imate i druge poslovne angažmane, kako usklađujete privatni život i posao?

- U pravu ste, nije jednostavno, ali kad se radi srcem sve je ostvarljivo. Trenutačno sam u iznimno intenzivnom periodu jer uza sve što ste naveli i pred obranom sam doktorske disertacije "Optimizacija genske (ex vivo) terapije koštanim morfogenim proteinom-2 u rekonstrukciji prednje ukrižene sveze koljena". Tema je zanimljiva i zahtjevna jer povezuje gensku terapiju, personaliziranu medicinu i sportske ozljede.

Upravo se ovog časa trojica hrvatskih reprezentativaca oporavljaju od puknuća križnog liga-

pitanjem se bave mnogi, no ni jedna medicinska disciplina sama za sebe ne može dati odgovore na sva pitanja vezano uz iznenadnu srčanu smrt sportaša. Upravo je predsjednik HNS-a Davor Šuker, na preporuku predsjednika Zdravstvene komisije HNS-a prof. dr. Dragana Primorca i članova Zdravstvene komisije HNS-a na tu temu uputio poziv svim nogometnim klubovima u Republici Hrvatskoj kako bi se napravila detaljna evidencija igrača u Hrvatskoj koji su u rizičnim skupinama. Cilj je tima koji je okupila Zdravstvena komisija HNS-a - u kojem su hrvatski, američki i njemački znanstvenici i liječnici iz područja kardiologije, genetike, medicine rada i sporta, ali i drugih medicinskih disciplina - kod predisponiranih sportaša

Uloga nas, liječnika hrvatske nogometne reprezentacije je skrbiti o igračima na najbolji mogući način

uključiti i nove dijagnostičke (genetičke) analize koje mogu pomoći u otkrivanju poznatih mutacija koje mogu dovesti do iznenadne srčane smrti sportaša. O svemu tome uskoro će biti puno više riječi.

Hoće li se još netko od liječnika iz Sv. Katarine uključiti u nogometne reprezentativne selekcije, budući da se službena bolnica i nogometne reprezentacije i HOO-a?

Kadrovska politika

- Predsjednik Davor Šuker, Izvršni odbor HNS-a, Zdravstvena komisija HNS-a skrbe o kadrovske politici, a uloga nas, liječnika hrvatske nogometne reprezentacije je skrbiti o igračima na najbolji mogući način i omogućiti im najbolju moguću zdravstvenu skrb.

menta: Pjaca, Pivarić i Vrsaljko. Zašto ima toliko ozljeda križnog ligamenta?

- Opterećenja koja trpe tijela sportaša postaju sve veća. Veliki broj različitih ozljeda svakodnevnica su sportaša unatoč svim nastojanjima da ih se spriječi. Ozljede prednje ukrižene sveze u fokusu su javnosti zbog dugotrajnosti izbjivanja sa sportskih terena.

Imate li u obitelji kojeg budućeg sportaša? Ili liječnika?

- Nekoliko članova moje uže i šire obitelji bavi se rekreativno sportom ili trenira u klubovima. Ne bih volio svojim primjerom utjecati na izbor njihova zanimanja. Ukoliko se bilo tko od njih odluči za liječnički poziv, vjerujem da će ga voljeti i uživati u njemu.

Pitanje je hipotetsko, ali kao Koprivničancu moramo ga postaviti: hoće li Slaven Belupo ikad osvojiti trofej?

- Među uspjehe kluba spadaju ulazak u završnicu Hrvatskog kupa u sezonama 2006./07. i 2015./16. te osvajanje drugog mjesta u 1. HNL u sezoni 2007./08. Klub se natjecao protiv Aston Ville, Stuttgarta, Lillea, Deportiva, Arisa, Athletic Bilbao te drugih velikih klubova. Kao netko tko je u klubu od devete godine života, naravno da se nadam osvajanju trofeja.